

SLOVENSKI NAROD

Izdaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 2 Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebel. »Slovenski Narod«
v letu 1929 v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Velik požar v Beogradu

Opoldne je začel goreti Palace-hotel - Gasilci so skoraj brez moči in obstoja nevarnost, da se ogenj razširi tudi na sosednja poslopja - V nevarnosti je tudi univerzitetni kemijski laboratorij

Beograd, 9. septembra ob 13. uri: Opoldne par minut po 12. je nastal požar v Palace - hotelu, enem najmodernejših in največjih beograjskih hotelov. Ogenj se je pojavil na podstrešju v bližini glavnega dimnika in je s tako naglico zajel ves leseni krov, da je bila v par minutah vsa streha v plamenih. Predno so prihiteli gasilci, je gorelo tudi že najvišje nadstropje. Ognjeni zublji švigajo visoko v zrak, tako da je požar viden po vsem Beogradu in daljni okolici. Mobilizirani so bili vsi gasilci, ki so prihiteli v kratkem času na kraj požara, vendar pa izgleda, da je ves njihov trud zamanj in da ne bodo mogli ubraniti hotela pred popolnim uničenjem. Ogenj se v trenutku, ko to javljamo, še vedno širi.

Največja nevarnost grozi v tem, da bi se mogel požar razširiti na sosedni kemijski laboratorij univerze, kar bi lahko povzročilo katastrofo. Zato je vse prizadevanje gasilcev koncentrirano na to, da lokalizirajo požar in obvarujejo laboratorij. Na pomoč je prispelo tudi vojaštvo, ki požrtvovalno pomaga pri gašenju. Dva gasilca in trije vojakci so bili težje ranjeni.

Hotelskih gostov se je polotila nepopisna panika. Več žensk je skočilo z višjih nadstropij na tla in se težko poškodovale, tako da so jih morali prepeljati v bolnico. Kolikor se je dalo doslej ugotoviti, so se rešili vsi gostje iz gorečega nadstropja. Okrog gorečega poslopja je napravilo vojaštvo kordon, da se morejo gasilci svobodno gibati. V okolških

ulicah se je zbrala ogromna množica ljudi, ki s strahom opazuje besnenje razdivjanega elementa. Beograd, 9. septembra ob 13.30: Zdi se, da so vsi napori gasilcev zaman. Ogenj se še vedno širi in ga kljub požrtvovalnem trudu ne morejo pogasiti. Policija je odredila evakuacijo vseh sosednjih poslopj.

Črtanje avstrijskih reparacij?

Češkoslovaška predlaga črtanje avstrijskih reparacij, v upanju, da bo na ta način znižana tudi osvobodilna taksa nasledstvenih držav.

Praga, 9. septembra. Ženevski poročevalec »Prager Tagblatt« poroča o vprašanju reparacij nasledstvenih držav naslednje: V Haagu so zastopniki Male antante, posebno pa Češkoslovaški zahtevali, da naj bi se istočasno z Youngovim načrtom likvidirale tudi reparacije Avstrije in Madžarske. Glede Avstrije so češkoslovaški delegati predlagali, naj bi se vse reparacijske obveznosti Avstrije črtale. Tudi druge države, kakor Francija, Anglija, Poljska in Jugoslavija so se izrekle za tako rešitev, pri čemer so poudarjale, da je treba Avstrijo v interesu gospodarske in finančne konsolidacije Srednje Evrope vsestransko podpirati. V vprašanju madžarskih reparacij se je pokazala posebno zainteresirano Češkoslovaška, ker je zahtevala za sam boljše vistični vpad odškodnino v višini 2 in pol do tri milijarde Kč. O tem problemu bo razpravljala sredi septembra posebna podkomisija, ki je bila imenovana v Haagu.

Dunaj, 9. septembra. Vest iz Prage o osvoboditvi Avstrije pri reparacijah je v tesni zvezi s sprejetjem Youngovega načrta. Med konferenco v Haagu so nastala popolnoma nova vprašanja zaradi cesije Italiji pripadajočega deleža češkoslovaškega dolga za osvoboditev v prid Anglije. Po italijanskem viru gre pri tem za anuiteto 9 milijonov mark, za katere je prevzela Italija jamstvo. Italija je potemtakem že razpolagala s svojim deležem na češkoslovaškem dolgu za osvoboditev, kar

je sprožilo vprašanje reparacij nasledstvenih držav. Po pogodbah v St. Germainu in Trianonu je pet nasledstvenih držav obvezanih vplačati na reparacijske račune Avstrije in Madžarske protivrednost za javno imovino, ki so jo prevzele na ozemlju stare države. Reparacijsko breme Avstrije in Madžarske se tedaj zniža za vrednost te prevzete imovine. Iz tabora nasledstvenih držav je bilo opetovano čuti naziranje, da ni pravično zahtevati od njih plačila, dokler je glavni dolжник to je Avstrija zaščiten z moratorijem.

Dunaj, 9. septembra. »Prager Tagblatt« je objavil vest, da je češkoslovaška delegacija v Ženevi stavila predlog, naj se kratkoma brišejo reparacijske dajatve Avstrije. Zadeva ima po naziranjih obveščenih avstrijskih krogov tole ozadje:

Cl. 205. nazneve pogodbe-določa, naj se vrednost avstrijske in madžarske državne lastnine, v kolikor je bila prevzeta od nasledstvenih držav, omeni ter vpiše na konto avstrijskih in madžarskih dolgov. Semkaj spadajo železniške proge, telefonske in brzojavne linije, državne zgradbe, vojni material, državna posestva in gozdovi, monopolni itd. Vrednost teh objektov so ceni na preko 10 milijard zlatih kron. Od tega je prešla Češkoslovaška nad polovico. Reparacijski dolg Avstrije znaša 2 milijardi zlatih mark. Na ta način dolguje Češkoslovaška Avstriji 2 milijardi zlatih mark. Zato je razumljivo, zakaj je Češkoslovaška stavila predlog, naj se črtajo reparacijski dolgov Avstrije, ker sodi, da se bo na ta način rešila tudi svoje obveze do Avstrije. To vprašanje bo rešeno še ta mesec na reparacijski konferenci malih držav.

Največja parniška katastrofa na Finskem

Tik pred pristankom se je potopil izletniški parnik - Utonilo je 150 oseb Pretresljivi prizori na obali

London, 9. septembra. V bližini pristanišča Tammerfors na Finskem se je pripetila včeraj parniška katastrofa, kakršne še ne pomnijo. Finski parnik »Kuru« se je potopil s 150 osebami. Posadka in 50 potnikov se je rešilo. Na parniku se je nahajalo veliko število šolske mladine, ki se je vračala z nedeljskega izleta domov.

Nesreča se je pripetila na dokaj nenavaden način. Ko se je parnik bližal pristanišču, se je šolska deca zgrnila na eno stran parnika in nestrpro čakala, da parnik pristane. Parnik se je v tem trenutku zaradi sunka močnega vetra nagnil na stran in se v hipu potopil.

Nastala je strahovita panika. Vse se je odigralo z bliskovito brzino. Otroci so popadali v valove, posadka si v svoji brezglavosti ni znala pomagati in je poskakala brez rešilnih pasov v morje. Močan vrtnec, ki ga je povzročil potapljanje parnika, je potegnil v morskno globočino vseh 150 otrok in potnikov. Ko so iz pristanišča prispeli rešilni čolni, so našli samo kakih 50 brodolomcev in jih s težavo rešili.

Krik obupanih otrok je bilo slišati na obalo, kjer se je zbrala velika množica. Matere, ki so pričakovale svoje otroke, so obupno vile roke in skakale v morje, da bi rešile svoje, a mnoge od njih bi bile utonile, da jih niso rešili drugi.

Oblasti bodo pozvale družbo, ki je lastnica potopljenega parnika, na odgovornost.

Stockholm, 9. septembra. O parniški katastrofi v pristanišču Tammerfors se izvejo še naslednje podrobnosti. Po dosedanjih ugotovitvah je utonilo 125 otrok. Zaradi viharja je bila reševalna akcija skoraj nemogoča. Gasilci in mornarji so včeraj ves dan s čolni lovili trupla utopljenecv in jih spravljali na kopno, kjer so se odigravali pretresljivi prizori. Ob obali čakajo starši pogrešanih otrok in ob vsakem trupu, ki ga potegnejo iz vode, se zbirajo cele gruč obupanih mater in očetov, ki iščejo svoje otroke. Mnogo trupel je razburkano valovje vrglo na pečine tako, da so trupla tako razbita, da sploh ni mogoče ugotoviti identitete. Izginile so cele družine. Najhuše pa sta prizadeti naselbini Teislo in Huru, ker so utonili pri tej katastrofi skoraj vsi prebivalci.

Podrobnosti atentata v Lvovu

Eksplodiral je peklenški stroj, skrit v potnem kovčku, ki ga je dal shraniti neki tujec — Atentat na ministra Pjatowskega ni uspel

Lvov, 9. septembra. Preiskava v zadevi atentata na ministra Pjatowskega je dognala, da gre za eksplozijo peklenškega stroja. Peklenški stroj je bil skrit v potnem kovčku, ki ga je izročil velesejmskemu uradu v shrambo neki tujec, ki se je izdal za voditelja večje skupine posetnikov velesejma. Tujec je brez sledu izginil in ga doslej še niso mogli najti. Peklenški stroj je eksplodiral z veliko detonacijo in je skoraj do celja raznesel velesejmski urad. Trije uradniki velesejma so bili smrtonosno ranjeni in leže še vedno nezavestni v bolnici. Najtežje je ranjena blagajničarka Freudova, ki ji je

raztrgalo vsa prsa. Listi objavljajo obširna poročila in domnevajo, da gre za dejanje ukrajinskih nezadovoljencev. Atentat je bil namenjen ministru Pjatowskemu, ki je včeraj z več člani parlamenta posetil velesejem. Ker pa ta atentat ni uspel, je bil izvršen uro pozneje na ministra še drugi atentat. Ko se je minister Pjatowsky z avtomobilom vračal z velesejma, je vrgel ukrajinski dijak Mihajlo Terežucki na ministrov avtomobil bombo, ki pa je padla poleg avtomobila in je tako minister ušel smrti. Tudi ranjen ni bil nihče. Atentatorja so izsledili in zaprli.

Uvedba kolektivnih kuhinj v Rusiji

Sovjeti hočejo rešiti prehranjevalno krizo v velikih mestih z uvedbo kolektivnih kuhinj. — Prvi poskus bo napravljen v Moskvi.

Moskva, 9. septembra. V zvezi s pomanjkanjem hrane je bilo te dni v Moskvi pokrenjeno vprašanje kolektivne prehrane prebivalstva. V gospodarskih krogih se trdi, da pomeni kuhanje v posameznih rodbinah razsipanje hrane in nepotrebno delo in da se mora zato v najkrajšem času uvesti kolektivno prehrano celokupnega prebivalstva. V to svrhu naj bi se ustanovile posebne skupne kuhinje. Sedaj se deli v združenih restavracijah v Moskvi

dnevno 300.000 kosil, kar predstavlja 12 odstotkov vsega prebivalstva. Oblasti so sestavile načrt, da bi se v toku 5 prihodnjih let zgradilo 7 novih modernih kuhinj, v katerih se bo lahko prehranjevalo 45 odstotkov moskovnega prebivalstva. Vlada je te načrte že odobrila. Čim bo organizacija takih kuhinj končana v mestih, bodo isto misel skušali uresničiti tudi v manjših podeželskih mestih in na podeželju sploh.

Velika korupcijska afera v Ameriki

Zagonetna carinska olajšava za uvoz železne rude iz Rusije — Senator Walsh zahteva strogo preiskavo

Washington, 9. septembra. Ni se še poglobilo razburjenje, ki ga je izrazil tako znan Sheara-skandal zaradi železnih trgov, ki so hoteli na račun države zaslužiti ogromne milijone, že razburja ameriško javnost nova afera, v katero je tokrat zapletena znana tvrdka United Steel Company. Afero je odkril senator Walsh, ki je zahteval v finančni komisiji senata, naj se uvede preiskava, kako je prišlo do tega, da je manganova železna ruda oproščena uvozne carine. V zvezi s tem je nava-

jal, da je United Steel Company sklenila s sovjetsko Rusijo petletno pogodbo za uvoz okrog 150.000 ton letno. Na to rudo je bila poprej precej visoka carina. Senator Walsh zahteva, naj se predvsem ugotovi, kdo je pri obravnavi carinske novele zagovarjal to carinsko olajšavo. Država bo zaradi tega oškodovana za mnogo milijonov. Senator Walsh sumi, da je v ozadju velika korupcijska afera, ki jo naj ugotovi podrobnejša preiskava.

Zgoden mraz na Madžarskem

Budimpešta, 9. septembra. Nenormalni vročini prvih septembrskih dni, ko je zavladala skoraj po vsej Madžarski naravnost pasir vročina, je sledilo včeraj rapidno ohlajenje. V Budimpešti je kazal toploter danes 0.5 nad ničlo, a v najtoplejših krajih province je dosegla temperatura jedva 5 stopinj nad ničlo. Na vrtovih in pasadih je povzročil zgodnji mraz mnogo škode.

Claudel o panevropski federaciji

Pariz, 9. septembra. Havas poroča iz Newyorka, da je francoski poslanik v Washingtonu Paul Claudel govoril v West Pointu o ideji združenih držav Evrope in izjavil, da je ta ideja stopila v štadij diplomatskih pogajanj. Ideja združenih držav Evrope ni več sanja, marveč konkreten predlog ter plod aktualne potrebe. O gospodarskih odnosih med Združenimi državami severne Amerike in Evropo je poslanik Claudel izjavil, da bi bilo še mnogo tesnejši, da ni tolikih gospodarskih razlik med starim in novim kontinentom.

Inscentirani špijonski proces v Budimpešti

Danes je pričela pred vojnim sodiščem razprava proti čel. železniškemu uradniku Vinku Pechi. — Razsodba bo razglašena v petek

Budimpešta, 9. septembra. Danes je pričel pred tukajšnjim vojaškim sodiščem proces proti češkoslovaškemu železniškemu uradniku Vinku Pechi in prevozniku Ivanu Tothu, ki sta obtožena zaradi špijonaže na korist Češkoslovaške. Kakor znano, je aretacija železniškega uradnika Pechi, ki je bil uslužben na skupni obmejni postaji med

Češkoslovaško in Madžarsko, izzvala oster diplomatski konflikt med obema državama. Tudi pozneje so češkoslovaške oblasti ponovno intervenirale, da bi se Pecho do javne razprave izpustilo na svobodo, kar pa so madžarske oblasti odklonile. Razprava je tajna in bo trajala bržkone štiri dni. Sodba se pričakuje šele v petek.

Smrtne obsodbe v Kabulu

Kabul, 9. septembra. Afgansko vojno sodišče je obsodilo na smrt dva nečaka prežnanega kralja Amanulaha in 3 ministre njegove zadnje vlade. Obsodba je bila takoj izvršena. Drugi pripadnik Amanulahove rodbine in njegovih ministrov, ki so bili prav tako in contumaciam obsojeni na smrt, so še pravočasno pobegnili.

Tajfun na Filipinih

Newyork, 9. septembra. Iz Manile poročajo, da se je tokom poslednjega divjanja tajfuna na Filipinskih otočjih ponesrečilo 126 oseb, 210 oseb pa pogrešajo in oblasti še do danes niso mogle ugotoviti njihove uode. Med prebivalstvom vlada veliko ogorčenje, ker oblasti niso poskrbele za pravočasno varnostne ukrepe. Na mnogih

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.
Devize: London 275.48 — 276.28, Newyork 56.70 — 56.90, Pariz 221.66 — 223.66, Milan 296.64 — 298.64, Curih 1094.4 — 1097.4, Amsterdam 22.7875 bl., Berlin 1353.5 — 1356.5, Dunaj 799.60 — 802.60, Praga 168.09 — 168.89, Budimpešta 991.98 — 994.98.
Efekti: Vojna škoda 405.5 — 406.

Inozemske borze.
Curih: Beograd 9. 1275, London 25.17, Newyork 519.35, Pariz 20.32, Milan 27.16, Madrid 76.575, Berlin 123.73, Dunaj 73.18, Praga 15.375, Bukarešta 3.08125, Budimpešta 90.65, Sofija 3.76.

Običajni pouk v damskem krojaštvu za gospe in gospele se prične s 16. septembrom. Modni atelje M. Šarc, Ljubljana, Miklošičeva cesta. 510'n

Mestna zastavljalnica
prične z rednim poslovanjem v novih lokalih na Poljanski cesti št. 15 dne 12. t. m. v običajnih uradnih urah. Drazba vseh v januarju zastavljenih a nerezanih predmetov se vrši izjemoma kakor že javljeno, dne 19. t. m. 511'n

Tramvaj na Vič in v Šiško

Komisijiski ogled projektiranih tramvajskih prog. — Kratko poročilo o razširitvi omrežja cestne železnice.

Ljubljana, 9. septembra.

Danes ob 9. dopoldne se je sestala v palači velikega županstva komisija, obstoječa iz 45 zastopnikov raznih oblasti, uradnih in korporacij. Navzoči so bili: direktor inž. Knežević za prometno ministrstvo, polkovnik Majcen za ministrstvo vojske in pomorščarstva, ing. Kobal, šef tehnične sekcije za erar, prof. Evgen Jarc, Josip Turk, Ivan Mihelič, Franjo Rupnik in Fran Jančič za mestno občino, Jože Pirč za upravni odbor maloželjezniške družbe, ing. Čučba za mestno elektrarno, ing. Hoffmann, dr. Brumen, ing. Müller, Petrič in Josip Luschnicki za direkcijo državnih železnic, Ivan Ogrin in dr. Pless za Zbornico TOI, ing. Prelovskec za mestni gradbeni urad, ing. Neusser in Hasenberger za podjetje Schunkert Siemens, ki je izdelalo načrte za razširjenje cestno električne železnice, dvorni svetnik dr. Josip Ferjančič za srezko poglavarstvo, Dragotin Gril in Stanko Kos za policijsko direkcijo, župan Ivan Zakotnik za Zgornjo Šiško, ing. Kolarič za drečlico pošte in telegrafa, Miro Köhler za III. terensko tehnično sekcijo, konzul Knez za trdsko Gospodarski svet, Josip Bernot za pražarno žilko v Rožni dolini, Metod Paternost za tovarno Pekatele na Viču in več posestnikov z Viča in Šiške.

Zborovanje je otvoril okrajni glavar g. Mramor, ki je obrazložil namen komisije in podal besedo direktorju mestnega gradbenega urada ing. Prelovskec. Direktor je podal kratko tehnično poročilo, iz katerega postane jasno:

Sedanja proga stare cestne železnice obsega linijo Zaloška cesta, magistrat, Stritarjeva ulica, Prešernova ulica, Dunajska cesta do glavnega kolodvora. Odcepi pa se od te glavne proge stranska proga pri magistratu in vodi po Mestnem trgu, Starem trgu, Florjanski ulici, Dolenski cesti do dolženskega kolodvora. Dolžina cele te proge znaša okroglo 5 km.

V sedanjem obsegu pa ta proga ne ustreza več prvotnemu namenu, ker ne pritegne novo nastalih močno naseljenih novih mestnih okrajev in predokrajev v to omrežje, t. j. na eni strani Šiška-St. Vid, na drugi strani pa Vič-Glince.

Nov današnji projekt pa ima v glavnem namen, omrežje cestne železnice razširiti tudi na te kraje, torej na eni strani na Vič, na drugi strani pa v Šiško. Razdeli se torej v dve glavni progi, in sicer:

1. proga pošta, Šelenburgova ulica, Gradišče, Rimska cesta, Tržaška cesta do viške cerkve;

2. proga pošta po Dunajski cesti, Gospodarski cesti, Celovski cesti do konca Šiške.

Popis obeh prog je v kratkih besedah naslednji:

proga pošta—Vič

Ta proga se kot dvotirna proga odcepi od obstoječe enotirne železnice pri pošti. Od pošte pelje dalje dvotirna proga po Šelenburgovi ulici, Kongresnem trgu, Gradišču naprej s to izjemo, da je radi gostega prometa na nekaterih krajih enotirna in to v prvi vrsti v Šelenburgovi ulici v dolžini hiše št. 3 in pa v ozkem grlu pred Luckmannovo hišo v Gradišču. Iz Gradišča se v ozkem loku zavije proga na Rimsko cesto, in sicer enotirna proga na tem kraju. Od tega ostrega ovinka dalje, torej od početka Gorupove ulice pa vodi spet dvotirna proga po sredini Rimske ceste, kjer preide potem na levo stran Tržaške ceste do tobačne tovarne, od tu dalje pa gre potem enotirna proga na levo stran Tržaške ceste do konca projektirane linije, t. j. do hiše št. 41 na Viču. To je po približno 160 m od župne cerkve proti vrhniški strani.

Postajališča so nameščena na tej progi na naslednjih krajih: 1. pošta, 2. Kongresni trg, 3. na vogalu Rimske ceste in Gradišča, 4. početkom Bleiweisove ceste, 5. tobačna tovarna, 6. na Tržaški cesti pred hišo št. 26, 7. pred hišo na Glincah št. 14, 8. pred hišo na Glincah št. 21, 9. in končna postaja pred hišo št. 35, skupno torej devet postajališč.

Dolžina cele proge od pošte do Viča do končne postaje znaša 276 km.

Podoljni profil pokaže zelo ugodne terenske razmere glede višinskih razlik. Največji vpon znaša 14,60/00, in sicer samo na dolžino 80 m. Ostale strmine so vse pod 12/00.

Proga pošta—Vič teče od pošte do Rimske ceste po mestnih cestah in mestnem svetu, od Rimske ceste pa do končne postaje dalje pa po državnih cestah. Ta proga zapusti pri hiši št. 12. Tržaške ceste mestni pomen in vodi potem v smeri občine Vič.

proga pošta—Dunajska cesta—Gospodarska cesta—Šiška

Tudi ta proga se kot dvotirna proga loči od obstoječe cestne železnice na Dunajski cesti pred Figovcem, teče potem kot dvotirna proga do državne železnice na Gospodarski cesti, katero železnico potem križa kot enotirna proga in pelje potem tudi nadalje kot enotirna proga do konca te linije, t. j. do hiše št. 49 v Zgornjo Šiško, in sicer od pivovarne »Union« dalje na levi strani državne ceste. Postajališča ima ta proga naslednja: 1. pošta, 2. Dunajska cesta Figovec, 3. konec Gospodarske ceste pred prehodom preko državne železnice, 4. sejmski prostor t. j. po prelazu čez državno železnico, 5. pivovarna »Union«, 6. Celovška cesta pred hišo št. 71 in 7. končna postaja pred hišo št. 49.

Ta proga ima 5 rednih postajališč. Njena dolžina znaša 194 km.

Terenske razmere so še bolj ugodne, kot pri prejšnji omenjeni progi in znaša največja strmina 9/00 in to v dolžini 32 m.

Poudarja se še enkrat, da je ta proga do vselej zamenljiva dvotirna in to naprej pa enotirna.

V slučaju velikega prometa in skrajšanja voznih intervalov se potegne dvotirna proga do »Uniona«, kar bo potem popolnoma zadostovalo krajevnim potrebam.

Ta proga v Šiško leži v celoti dolžini na državnih cestah in zapusti pri hiši št. 88 pomenj mestne občine Ljubljanske.

Proga Dunajska cesta

Obstoječa proga na Dunajski cesti, katera je danes enotirna, se bo morala vsled priklopnosti Šiške proge in zveze, z mestom ter novo progo, ki pelje na Vič, razširiti od Figovca za do pošte v dvotirno progo.

Spodnji ustroj proge

Pri gradnji vsake cestne železnice je v prvi vrsti gledati na to, da se uporablja kot podlaga najboljši material, ki je na raspolago. Skušnja tudi v Ljubljani nas uči, da je največji sovražnik spodnjega ustroja vsake proge voda. Voda sčasoma ves mehki material, kateri je položen pod tračnicami, vsled silnega pritiska in silnih stisnjenj uniči, da so usledine vedno na dnevnem redu. Sesalni pojavi, kateri pod tračnicami nastopijo, povečujejo potem te začetne majhne usledine v vedno večjem obsegu, tako da je treba takoj dotični komad proge podkrepiti s trdim gramozom.

Najboljše je torej, da se kot podlago uporablja tak material, kateri ni podvržen tako vremenskim vplivom, da ni v vodi raztopljiv, kakor je naš običajni apneni kamen.

Vsled tega se namerava to podlago napraviti na sledeči način:

Najprvo se položi 25 cm debela plast iz najtrše dolomitnega materiala v večjih komadih v širini tirov. Na to podlago, katero se bo položilo tako, kot pri vsakem novem cestnišču, pride potem 10 cm debela plast drobnega granitnega gramozu ali pa sličnega trdega materiala. Vse to se potem dobro zvalja in na to zvaljano podlago se položita oba para tračnice.

Vse tračnice se na aluminotermičen način zvarijo. Tračnice so žlebasti, v obliki 180/150 mm, m² tehta 50 kg, širina tira pa znaša 1 m. Tračnice so po navadi v dolžinah 18 m in dobi vsaka po 8 tirnic, ki vežejo obe tračnici medsebojno.

Po tlakovanih cestah, kolikor jih pride v poštev, se bo pri vsakem posameznem tlakovnem materialu določilo poseben način tračnic in sestavo spodnjega ustroja.

Kjer je pa potreba vsled ozkih ulic in iz drugih važnih ozirov zopet zmanjšati na minimum, se bodo položile tračnice na asfaltno ploščo, cestnice se bo tlakovalo z lesenimi kockami.

Remiza

Da se nov vozni park spravi pod streho in poveča obstoječa delavnica, je že nakupila Splošna maloželjezniška družba ono zemljišče in posestvo, ki mejijo ob Zaloški cesti na zemljišču sedanje remize električne cestne železnice. Nakup je že izvršen in zemljišče prepisano na cestno železnico. Nov prizidek povečanja remize bo vseboval prostor za 20 voz in primarne delavnice. Ob Zaloški cesti pa se postavi enonastopno obratno poslopje s pisarnami in stanovanjem za obratovodjo. V to novo remizo se bodo speljali potem tiri z vsemi pritiskalnimi.

Gornji ustroj

Gornja napeljava dovodne žice se bo izvršila na običajni način, kakor je izvršeno pri današnji stari železnici, in sicer bo ta glavna dovodna vodna žica v sredini mesta, kjer teče železnica med hišami, pritrjena s posebnimi prečnimi močnimi žicami na posamezne hiše ali pa na pokončne okrogle drgove, na enotirnih progah na periferiji mesta, t. j. od Tobane tovarne proti Viču do konca proge in od »Uniona« do konca Šišenske proge se bodo postavili čisto navadni drogovi iz železnih nosilcev z običajnimi konzolami.

Preskrba s tokom

Vso preskrbo s tokom izvrši samo ob sebi umevno mestna elektrarna, katera bo po dokončanju povečanih del v centrali dovolj močna, da bo oskrbovala celo progo s tokom. V to svrhu se postavi na Bleiweisovi cesti v malem parku, ki leži na vogalu podaljšane Puharjeve ulice in Bleiweisove ceste nova podstacija, v katero se postavita dva živo-srbna usmerjevalca, izmed katerih bo eden vzdrževal celokupen obrat, medtem ko bo drugi služil za rezervno. Pri-merno dimenzionirani dovajalni kabel zveže to podstacijo s posameznimi vodi. Vrtinski tok mestne elektrarne visoke napetosti 6000 voltov 50 period se bo v tej podstaciji spremenil v enakomerni tok 600 voltov napetosti.

Vozovi

Na novi progi Vič—Šiška je zamišljeno za sedaj, da bodo vozovi vozili v medsebojnih razdajah po 6 minut, na dvotirnih progah, t. j. do Tobane tovarne in do sejmskega prostora, od teh dveh postajališč naprej v 12 minutnih odmorih.

Vsi projektirani vozovi so najmodernejše konstrukcije in bodo zgrajeni po vseh dosedanjih modernih principih in izkušnjah. Obsegali bodo 20 sedežev in 25 stojališč.

V debati je povdarjal zastopnik policijske direkcije g. Kos, da policijska direkcija protestira proti temu, da bi tekla proga skozi Gradišče in sicer radi nevarnosti nesreč. G. Ogrin je kot zastopnik Zbornice TOI povdarjal, da sta vložena dva projekta, eden od teh za progo cestne železnice do St. Vid, Most in Rudnika. Zbornica TOI je za drugi večji načrt. Po polasluhu okrajnega glavarja g. Mramorja, da je danes le prvi načrt v razpravi, je g. Ogrin pozdravil načrt mestne občine in podjetnost le-te, ki se ni ustrašila ogromnih stroškov in predlagal, naj se Lukmanova hiša, ki bo velika ovira cestno električnemu prometu, podere ali pa vsaj en del odstrani, da se dobi prostor za pešce.

V debato so posegli še razni interesi, nakar je bil sprejet predlog g. Turka, da odide komisija na lice mesta in tam prouči načrt do podrobnosti. Komisija je do 4 na 13. prehodila projektirano progo od glavne pošte do viške cerkve in ugotovila, da je načrt za to progo, ki jo označujejo za zelo eksponirano, zelo posrečen. Proga bo opremljena zlasti v Gradišču in na križišču Gradišče - Rimska cesta z varnostnimi signali tako, da bo vsaka nesreča izključena.

Ugovori, da je ožina pri Lukmanovi hiši preozka za promet, so postali brezpredmetni spravo delstva, da vozilo tod široki mestni avtobusi, ki zavzemajo skoro dvojno širino bodoče električne železnice. Prav tako tudi ugovor radi ropota, ki bi ga povzročala železnica. Komisija se je prepričala, da povzročajo avtomobili in motorji, ki pasirajo mesto, silen ropot, dočim ga pri električni železnici ne bo, ker bo tekla proga po azbestnih pošah in bo v največji meri poskrbljeno, da se bo vršil promet kar najbolje.

Navzoči zastopniki so spoznali tudi veliko korist, ki jo bo nudila nova železnica, ker bo vozila predmetno prebivalstvo naravnost pred mestne trgovine. Upoštevali so se tudi interesi bližnjih posestnikov na Bleiweisovi cesti in Vegovi ulici. Dr. Pless je predlagal, da naj se zgrade krita postajališča.

Komisija se bo popoldne ob 16 sestala v mestni posvetovalnici in bo nadaljevala delo. Komisionalni ogled projektirane proge v Šiško se bo vršil najbrže šele jutri dopoldne.

Slavnostna akademija železničarjev

Udruženje jugoslovanskih narod. železničarjev in brodarjev — oblast, odbor Ljubljana — je v soboto zvečer v Uniju priredilo slavnostno akademijo kot del proslave dvajsetletnice obstoja organizacije. Pri akademiji so sodelovali Narod. žel. glasbeno društvo »Drava« iz Maribora, Narod. žel. društvo »Sloga« iz Ljubljane, tenorist A. Živko iz Maribora in baritonist M. Pramelc iz Ljubljane.

Akademijo je s toplo občutenim prologom v vezani besedi po skoro polurni zakasnitvi otvoril g. Mirko Kragelj, nakar je »Drava« pod vodstvom g. A. Horvata zapela troje pesmi: dve Ocvirkovi in eno mojo. »Drava« je tudi zaključila akademijo z eno železniškovo, eno Forsterjevo in eno Devovo skladbo. Moški zbor, ki ga je dolgo časa gojil »Drava«, je tekom svojega obstoja že zelo mnogokrat menjal zborovodjo. Morda bi pogosto menjavanje pevovodij in celo tako različnih, kakršni so oni bili, kje drugje povzročilo že davno razpad društva. Toda »Drava« se žilavo in z veliko ambicijo bori za svoj obstoj in napredek. V osebi g. Horvata je končno dobila vztrajnega, zelo delavnega in glasbeno dobro nabraženega pevovodjo, ki je pokazal v soboto s svojim zborom zelo mnogo dobre volje in častne uspehe. Zbor je dovolj čisto vpet, strumno discipliniran ter razpolaga z zvočnimi glasovi. Zlasti prijetno mu zvane piano mesta, za krepka se mi zdi zbor še preredit. »Sloga« pod vodstvom g. H. Svetela je v mesanem zboru zapela po eno mojo in eno Morjanjevo skladbo. Prav uglašeno in sveže se je slišal »korar« v zanimivi, mestoma neobičajni interpretaciji g. Svetela. Zbor v splošnem bržčas se živi v počitnicah in zato mu nekaterih nesoglasij v mojih »Svatovski« nikakor ne zamerim. G. Svetel je oskrbel tudi klavirsko spremljanje obeh solistov: Živka in Premelca. Prvi je zapel po eno Prochazkovo, Ravnikovo in Konjovičovo skladbo v nekoliko hladnem prednajanju. V višini se mu glas rad zaziblje. Žel bi mu tudi več probojne sile in prepričanja. G. Premelc je zapel dvoje mojih samospevov še iz ujetniške dobe ter eno Balatovo prireditev bosanske nar. pesmi. G. Premelc je pevec svetlo donečega glasu, ki bo s pridnim šolanjem sigurno še mnogo pridobil.

Akademijo sicer ni obiskalo toliko ljudi, kakor bi njeni vrli prireditelji to zaslužili, no, občinstvo je bilo zelo hvalježno in je nagradilo s cvetjem in odobravanjem vse izvajalce. Koncert so obiskali tudi predstavniki civilnih in vojaških oblasti.

—E.

Razne nesreče in nezgode

Ljubljana, 9. septembra.

Zadnje dni se je zopet pripetilo več težjih in lažjih nesreč, katerih žrtve so večinoma prepeljali v ljubljansko bolnico. V soboto so prepeljali v bolnico težko poškodovanega delavca Janeza Vranka iz Domžal. Zašel je z desne roko po nepravilnosti v slamo-reznicu, ki mu jo je zmečkala. — Pripetilo se je tudi več prometnih nesreč. Anton Avsec, tesarski pomočnik iz Bizovnika, se je v soboto zvečer v Štepanji vasi zaletel v voz. Ole ga je zadelo v prsa tako, da je padel s kolesa in se občutno poškodoval. — Med Hmeljniki je nek voznik povozil žleznega Slavka Jakliča, sina policijskega uslužbenca. Poškodovan ga je na glavi in po životu. — V St. Vidu je snodi neki motoklist podril in povozil kolesarja, katerega so morali prepeljati v bolnico.

V St. Vidu je bil tudi izvršen napad. Čevljarkega pomočnika Maksa Struška je nekdo napadel z nožem in ga sunil v desno nadlakt. Morali so ga prepeljati v bolnico.

V Hrenovi ulici so se v soboto igrali otroci. Nenadoma je nastal med njimi prepir in eden je žetnega Andreja Zajca tako močno udaril s topim predmetom po glavi, da je moral deček iskati zdravniške pomoči, kasneje pa so ga morali prepeljati v bolnico.

Delavec Jože Peternel, zaposlen v Južgoški tovarni v Kranju, si je včeraj v obupu prerezal žile na rokah. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Fant je kljub veliki izgubi krvi že izven nevarnosti.

Detomorilka pred ljubljansko poroto

Danes se je pričelo jesensko zasedanje ljubljanske porote. — Prva se je zagovarjala služkinja Gabrijela Stritar, obtožena detomora

Ljubljana, 9. septembra.

Stritar Gabrijela, rojena 24. marca 1909 v Bregu pri Zidanem mostu, pristojna v Celje, samska služkinja v Šmartnem pri Litiji, še ni bila kaznovana.

Stritarjeva je obtožena, da je 30. marca letos v Ljubljani umorila svoje nezakonsko dete in zakrivila hudodelstvo umora.

Iz obtožnice:

Obdolženka Stritar Gabrijela je zanosila koncem julija preteklega leta. Svoje nosečnosti ni izdala nikomur in jo je prikrivala tudi še potem, ko je meseca oktobra jani vstopila kot služkinja v službo pri generalštabnem polkovniku Lavu Rupniku. Nosečnost je znala tako spretno prikriti, da ni niti domačih slutil o pravem stanju obdolženke tudi potem ne, ko se je bližala nosečnost koncu.

Dne 29. marca letos so se začele pri obdolženki pojavljati porodne bolečine, vendar obdolženka tudi tedaj svojem gospodarju o svoji druzini ni odkrila svoje tajnosti, češ, da jo boli samo trebuh.

Dne 30. marca zjutraj je obdolženka čutila, da se ji bliža čas poroda. Ošla je na stranišče in tam porodila živo in normalno razvito dete moškega spola. Dete je obdolženka umorila na ta način, da ga je potisnila skozi vodno cev in tako povzročila, da je otrok padel v greznico, kjer so našli njegovo trupelce šele 3. maja letos.

V preiskavi je obdolženka detomora zanikala. Priznala je pač, da je bila noseča in da bi bila morala poroditi okoli Velike noči.

Zagovarjala se je, da je 29. marca začutila bolečine v trebuhu. Ni jim pripisovala važnosti, niti ni domnevala, da izvirajo iz predstoječega poroda. Ker niso po-nemale, je šla res proti jutru na stranišče, ni se pa zavedala, da bi bila tam porodila.

Glede novorojenčka je trdila, da ga ni niti videla in se ga tudi ni dotaknila. Da so dete našli v greznici, je bil pač vzrok temu samo nesrečni slučaj, da je, čim se je rodilo, zdrknilo brez njene vednosti skozi odprtino, preden se je prav zavedala, da bi ga skušala rešiti.

Obtožnica ugovarja, češ, da je vsak porod, zlasti prvi, zelo težak in da je morala obdolženka vedeti, da se ji bliža porod. Tudi po dobi nosečnosti je morala sklepati, da se je približal čas poroda. Odprtina kloseta znaša samo 11 cm, a otrok je bil čez ramena širok 17 cm. Torej ni mogel kar tako zdrkniti v odprtino. Da je rabila nezakonska mati silo, sledi tudi iz tega, da je bila otrokova glavica poškodovana, desna temenica je bila dvakrat prelomljena, dalje čelnica in tudi leva temenica.

Prosveta ljubljanska opera

V soboto je bil zanimiv operni večer, ki pa, žal, ni privabil občinstva. Predstava je bila najboljša v sejmiki dobi, in gre dirigentu Neltanu za dobro pripravo orkestra in zborov priznanje. Obzalevali le, da je orkester prebiskal in nima zato dovolj zvočnosti ter jedrovitosti. — Glumci so se zanimali s tremi solisti v glavnih partijah. G. Primožič kot prolog je nastopil obložen kot pesnik iz dobe okoli 1. 1830. (n. pr. opera »Bohème«), torej brez fantastičnosti solidno in trezno ter je zapel prolog resno učinkovito. Žel je zaslužen aplavz. Tudi kasneje kot spletakar Tonio je imel prav naturalistično masko, razvijal izvrstno igrano in izkoristil pevski ter igralski vse možne efekte. Ti efekti bi bili seveda še večji, da je našel v Neddi rutinirano solgačko.

»Camio« je bil gost Karavita, ki je pokazal presenetljivo več vrtiln kakor z Josilem v »Camio«. Artijo »Smej se, pajaci« je podal naravnost učinkovito in tudi igralski prinesel v nekaterih prizorih zanimive poteze. Glasovno dovolj ni močan riti ni v nastavku doleden, kirska mesta se mu posrečajo najbolje; v vsem je videti, da ima zaneslo rutino, a dobo lepote in svetošči že za seboj. Ni pevec, ki navdušuje, a prisojati rokaji so mu zopet prirejali ovacije, kar je z nacionalnega stališča čisto umljivo.

Pevski izvrstna Nedda je bila gđ. Majdičeva: v igr. pa se pač še izjeda popolni in razvne, ko se v partiji docela usidra. Nov je bil g. Gerba kot simpatičen Silvio, kakor vselej prav dober Beppo in harklejo pa g. Mohorčič.

Odlično »Cavallerio rusticano« smo slišali nato zlasti po zaslugi g. Thierly-Kavčičeve, čija Santuzza je v vsakem pogledu dovršena in spada med njene vzorne kreacije. Dober Turid-dal je bil g. Kovac, Alis g. Janko in Lucia gđ. Spasova. Sploh je bila predstava tudi v zborih na odru in za odrom izvrstna ter je zato vsestranski zadovoljevala.

Fr. G.

Drzen vlom v Gradiških Lazih

Litija, 8. septembra.

V Gradiških Lazih, malem naselju litijske okolišce, se je zgodil vlom, ki spruče, da ga je izvršil zelo podieten dolkoprstnež, ki mu je prišlo najbrže v dobro tudi to, da je poznal podrobne domače razmere.

Zrtev vloga je hiša K. Kobala, ki ima znano gostilno, kamor prav radi prihajajo litijske in ljubljanske družbe. Vlomilec je izrazil večerno zaposlenost domačih in le zvil železe na oknu. Ko si je prehod toliko razširil, da je lahko zlezal v sobo, se je lotil svojega posla. Udril je v stensko omarico, kjer je odbil ključavnico in na ta način prišel do denarja. Običajno hrani g. Kobal tamkaj svoj razpoložljivi denar in papirje, k sreči pa je imel doma v omarici le nekaj stotakov.

Domači so prijavili vlom orožništvu, ki se je takoj podalo na posel. Krivca pa ni bilo še zasačeno: na sumu pa je imalo nekega miadeniča iz okolice, katerega so o-zarili domačini ob času vloga v bližini, pa ga je zdaj kar zmanikalo. Osumljeni ma-

Obtoženka je blede, srednjevelika, šibka brinetka, ki napravi najboljši vtis in bi človek na prvi pogled dvomil, da je zmogla takega hudodelstva.

Razpravi je predsedoval sodnik okrožnega sodišča Mladič, vtrnila sta sodnika okrožnega sodišča Kralj in Gorečan, državno tožilstvo je zastopal prvi drž. tožilec dr. Ogoreutz, a obtoženko je zagovarjal dr. Krivic, zapisnikar je bil avskultant dr. Prohinar.

Predsednik je opozoril obtoženo, naj pazi na tek razprave in naj se pravično zagovarja.

Dvorana je bila slabo zasedena. Med poslušalci je bilo več deklet, ki so z zanimanjem sledila razpravi.

Zagovor

Obtožena izpove, da je takoj po svojem prvem občevaranju zanosila; tedaj je bila doma pri svoji mamehi, kjer je ostala dva meseca.

Na razna vprašanja je obtožena odgovarjala, da je bila vsa zmešana in da ni česar ne ve. Priznala je pa, da je preiskovalnemu sodniku izjavila, da se ji je otrok smilil in da bi bila rada videla, da bi bil živel.

Priči, generalštabni polkovnik Rupnik in njegova soproga, sta izpovedali za obtoženo ugodno, češ, da je zelo pridna, da je otroke zelo ljubila in da za možko družbo ni marala. Njene nosečnosti nista opazila.

Senat je stavil porotnikom 1 glavno in 3 eventualna vprašanja in sicer 1. glavno vprašanje, če je obtožena ob porodu svojega otroka tako ravnila v namenu, da ga usmrti, da je iz tega nastopila otrokova smrt. Prvo event. vprašanje, če je obtožena v namenu, da otroka usmrti, opustila namenoma nuditi mu ob porodu potrebno pomoč. Drugo event. vprašanje, če je obtožena kriva, da ni poklicala na pomoč babice ali kakega porodničarja in zadnje event. če je kriva, da je opustila naznaniti porod.

Porotniki so potrdili prvo eventualno vprašanje glede krivde, da je obtožena v namenu, da otroka usmrti opustila nuditi mu potrebno pomoč.

Zaradi krivdoreka porotnikov je senat ugotovil, da je Gabrijela Stritarjeva krivka hudodelstva umora in jo je obsodil na 1 leto težke ječe. Preiskovalni zapor od 5. maja dalje se ji je vstel.

Jutri se vršita dve razpravi in sicer proti Ivanu Bresvarju radi hudodelstva tatvine in Francetu Pravharju radi trajne težke telesne poškodbe.

denič je imel menda v Gradiških Lazih dekle, kamor je prišel večkrat vasovat, to pot pa je poskušal svojo srečo še pri drugem oknu.

Beleznica

KOLEDAR.

Danes: Ponedeljek, 9. septembra 1929, katoličani: Peter Kl., pravoslavni: 27. avgusta, Pejmen.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matice: Solo greha.

Kino Ideal: Predsednik.

DEZURNI LEKARNE

Danes: Piccoli, Dunajska cesta, Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

Depopulacija Madžarov

Število prebivalcev Madžarske stalno nazaduje. Dočim se izogibljuje otrok v drugih državah samo višji krog, imajo na Madžarskem celo najstromežnejše rodne sile same enega otroka ali pa ostanejo sploh brez otrok. Zanimivo je, da nazaduje število porodov najbolj v najbogatejših krajih. Bogati Madžari so prepričani, da so potomci sramota in kazen božja. Na Madžarskem je mnogo vasi, kjer že več let ni bilo nobenega poroda. Državi je pripadlo že mnogo posestev, ker lastniki niso imeli potomcev. Na nazadovanje porodov vplivajo tudi zakoni med sorodniki.

Dnevne vesti.

— Za povzdigo našega hotelirstva. Udelek za turizem v trgovinskem ministristvu je sklenil poslati letos na svojo stroške v tujino tri študente, ki bodo študirali hotelistko stroko in sicer v Draždane, enega pa na Dunaj. Tečaj na Dunaju se prične 7. oktobra in zaključiti 20. decembra. Kandidati morajo imeti odgovarjajočo prakso in šolsko izobrazbo ter morajo znati po leg nemškega še kak tuj jezik. Po absolviranem tečaju mora ostati študent dve leti v službi trgovinskega ministristva kot hotelistki inspektor. Kandidati za Draždane, kjer bo trajal tečaj od oktobra tekočega do marca prihodnjega leta, morajo biti stari 16 let, imeti morajo osnovno šolsko izobrazbo ter dovoljenje roditeljev ali varuhov in znati morajo poleg materinščine nemški jezik. Prednost imajo oni, ki znajo poleg nemščine še kak tuj jezik. Ministristvo plača študentu dnevno potne stroške, vse šolske takse in za preživljanje potrebni minimum. — Natančnejše informacije daje Zveza za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana, Dunajska cesta 1.

— Odkopavanje jugoslovenskih vojakov na Češkoslovaškem. Na pokopališču v Klatovih na Češkoslovaškem odkopljejo 8. oktobra v navzočnosti inspektorja naših vojaških grobov v CSR Cvrčanin, zastopnik ministristva narodne obrambe in zastopnik državnih uradov 18 jugoslovenskih vojakov, da jih prepeljejo v mavzolej v Jindrichovicah.

— Iz zdravniške službe. V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo je bil vpisan zasebni zdravnik v Ormožu dr. Otmar Majerič.

— Usposobljenostni izpiti za slovensko stenografijo v oktobrskem roku 1929. Usposobljenostni izpiti za slovensko stenografijo na srednjih in tem sorodnih šolah se bodo vršili v soboto 26. oktobra v županjskem poslopiju v Ljubljani, Bleiweisova cesta 10/II. soba št. 21. Pismeni izpit se prične ob 9. uri na istega dne popoldne. Prošnje za priupest k izpitu je treba vložiti najkasneje do 10. oktobra pri predsedniku izpraševalne komisije, vpokojenem gimnazijem ravnatelju Fr. Novaku. Izpitna pristojbina znaša 250 Din.

— Razid društva. Podružnica Slovske zveze za kamniški srez se je prostovoljno razšla, ker je njeno članstvo vstopilo v Udruženje jugoslovenskega učiteljstva.

— Iz »Uradnega lista«. »Uradni list št. 90 z dne 7. t. m. objavlja zakon o razprodaji, naredbo o oprestitvi poljedelskih in obrtnih združenj, odplačevanje taks, pojavnice o odkupnini osebnega dela in pojavnice o cestni obveznosti zadrug.

— Razpisana služba. Pri okrožnem sodišču v Novem mestu se odda mesto jetniškega paznika. Prošnje je treba vložiti do 30. t. m.

— Nalezljive bolezni v mariborski oblasti. Od 22. do 31. avgusta je bilo v mariborski oblasti 20 slučajev tifuznih bolezni, 60 škrlatinke, 3 grize, 4 ošpic, 16 davice, 6 šene, 3 krčevite otrodelosti in 1 vnetja priušenne slinavke.

— Zivalske kužne bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 26. avgusta do 1. septembra je bilo v ljubljanski oblasti 9 slučajev mehurtastega izpuščaja goved, 18 svinjske kuge, 29 svinjske rdečice in 8 perutninske kolere. V mariborski oblasti je bilo 2. t. m. 58 slučajev svinjske kuge, 35 svinjske rdečice, 2 vraničnega prisada in 2 šustavca.

— Ustanovitev mlekarstva društva za Jugoslavijo. Med jesensko kmetijsko razstavo na zagrebškem velesejmu se bo vršil v Zagrebu ustanovni občni zbor mlekarkega društva za Jugoslavijo in sicer 15. t. m. ob 10. dopoldne v Jeronimski dvorani (trg kralja Tomislava št. 20). Na dnevnem redu so poročila, čitanje in odobritev pravil, volitev glavnega odbora in slučajnosti. Med interesi vlada za ustanovitev mlekarkega društva veliko zanimanje. Prijavili so se že mnogi in sicer ne samo mlekarji in producenti, temveč tudi mnogo strokovnjakov ter oblastnih in sreskih ekonomov iz krajev, kjer je mlekarstvo razvito. Iz osnutka pravil je razvidno, da lahko postanejo člani društva producenti, trgovci z mlekom in mlečnimi izdelki, gospodarski strokovnjaki, kakor veterinarji, profesorji in učitelji kmetijskih šol, dalje tovarnarji in trgovci, ki izdelujejo odnosno prodajajo mlekarke potrebščine ter sploh vsi, ki se na katerikoli način pečajo z mlekarstvom. Na ustanovnem obnem zboru bo močno zastopana tudi Slovenija.

— Kletarski tečaji. V mesecu septembru bo ljubljanska oblastna samouprava priredila šest trodnevni kletarskih tečajev in sicer v Metliki, v Arnovih selih, na Bizeljskem, v Kostanjevici, v Krškem in na kmet. šoli na Grmu pri Novem mestu. Tečaji se bodo vršili: v Metliki dne 12., 13. in 14. septembra za udeležence okolišnih občin, v Arnovih selih dne 16., 17. in 18. septembra za udeležence občin Artič, Sromlje in Zdo-le, na Bizeljškem 19., 20. in 21. septembra za občine Kapele, Globoko, Pišce, Bizeljsko, v Kostanjevici dne 19., 20. in 21. septembra za občini Sv. Križ, St. Jernej in Cerklje, v Krškem dne 23., 24. in 25. septembra za občine Krško, Studenec, Raka in Videm, na Grmu dne 23., 24. in 25. septembra za okolišne občine. Tečaji se bodo začeli ob 9. uri vsak dan. Vinogradniki, ki se želijo udeležiti tega tečaja, naj svojo udeležbo prijavijo pri svojem županstvu.

— Poročila o serumih poštine prosta. Ministristvo za gradbe je odredilo, da so poročila o uporabi seruma oziroma o uspehu zdravljenja s serumom, ki jih pošiljajo zdravstveni zavodi ter državni in zasebni zdravniki Higijenskemu zavodu v Ljubljani, poštine prosta.

— Nova era v radiotehnikih. G. Oblaku iz Maribora se je po dolgi poskusih posrečila konstrukcija brezantenskih sprejemnih aparatov, izdelanih v normalnih aparatih, kovčegih, šatulah itd. vseh velikosti do damskega neserija, in sicer od 8 do 1 cevnege aparata, ki sprejemajo vse ev-

ropske postaje. Vse dosedanje težkoče glede napeljevanja anten odpadejo. Sprejemanje s temi aparati je zelo čisto in brez vsakega šumenja. Teža kompletnih aparatov znaša od 1 do 12 kg. To je velika novost za hribolazce, potnike, salone itd. G. Oblak je razstavil svoje aparate tudi na ljubljanskem velesejmu v paviljonu E.

— Promet naših pristanišč. V prvi polovici tekočega leta je bil promet v naših glavnih pristaniščih zelo velik. Split, Sušak, Šibenik, Dubrovnik in Metković so uvozili 2.523.363 in izvozili 9.886.610 stotov raznega blaga.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno jasno in hladno. Včeraj je bilo jasno samo v Zagrebu, drugod pa deloma oblato. Temperatura je povsod rapidno padla. Do sobote smo imeli še pravo poletno vročino, včeraj zjutraj in davi je bilo pa še tako hladno, da v prvih jutranjih urah človeka brez euknje zebe. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Splitu 24, v Zagrebu 22, v Skoplju 21, v Ljubljani 20,4, v Mariboru 20, v Beogradu 19,9 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,1 mm, temperatura je znašala 9,6 stopinj. V Beogradu so imeli davi celo samo 8 stopinj.

— Strašen zločin v Štupu. Iz Štupa poročajo, da je pred 9 dnevi izginila brez sledu vdova Todorica Zdravkovića, kar je vzbudilo med prebivalstvom veliko senzacijo. Policija je takoj uvedla preiskavo. Zaslišala je njenega sina, ki je izjavil, da jih je pred dnevi obiskal svak Sande Salamanović in da je pretepal Todorico. Po prvem udarcu sem pobegnil in ko sem se vrnil domov, nisem nikjer našel matere je pripovedoval sin. Policija je takoj aretirala Salamanovića. V hiši pokojne Todorice je našla v kuhinji velik zaboj. Bilo je očito, da je tu zakopala Todorico. Policija je pozvala njenega sina in ta jo je odkopal. Truplo pokojne Todorice je že močno razpadlo. Prepeljali so ga v štipsko bolnico, kjer ga bodo obducirali. Policija je po tem odkritju aretirala tudi Todorinoga sina. Iz raznih okolišnosti se da sklepati, da sta ona glavna krivca groznega zločina.

— Grozna rodbinska tragedija v Apatinu. V soboto dopoldne se je v Apatinu odigrala pretresljiva rodbinska tragedija. 82letni Jošip Mayer je v prepriju težko ranil svojo 10 let mlajšo ženo potem se je pa obesil. Mayer je imel pred vojno lepo posestvo v Slavoniji, a ga je prodal in se preselil v Apatin. Kakor tisoči drugih, tako je bil tudi Mayer nepreviden, da je podpisal vojno pojnilo in izgubil skoro vse premoženje. Počel je nervozen in neprestano se je prepiral z ženo. Se bolj mu je zagrenila življenje hčerka Rosina, ki se je ločila od moža. V soboto je odšel zgodaj zjutraj z doma in se vrnil okoli 9. Takoj se je začel z ženo in hčerko prepirati. Hčerka se je prepila kmalu naveličala in odšla je v svojo sobo, zakonca sta pa prepri nadaljevala v kuhinji. Nenadoma je Mayer pograbil kljavo in udaril ženo tako močno po glavi, da se je nezvestna zgrudila. Mislil je, da mrtva, je odšel na podstrežje in se obesil.

— Strela ubila seljaka. Te dni je na polju med Vijeonico in Mostarjem zalotila nevihta posestnika Jalka Jakirovića. Med nevihto je večkrat treščilo. Strela je udarila tudi v posestnika Jakirovića, ki je bil takoj mrtev.

— Radi uboja obsojen na 4 leta ječe. Pred sarajevskim sodiščem se je te dni zagovarjal radi uboja Nedo Rajić, ki je lani o Veliki noči ubil svojega soseda Velimira Veleškovića. Ta je namreč podrl ograjo, ki jo je bil Rajić postavil na mejo med obe zemljišči. Nastal je prepri, med katerim je Rajić zabodel Veleškovića. Obsojen je bil na štiri leta težke ječe.

— Samomor mladega mornarja. V Gruzu je te dni poginil krogljo v glavo mornar Julij Apro, rodom iz Subotice. Noč od petka na soboto je prebil v družbi svoje ljubice, zjutraj si je pa poginil krogljo v glavo. Kaj je gnalo mornarja v smrt, ni znano. Fant je bil hud melanholik.

— Od mehanika do milijonarja in v lo-mila. Pred zagrebškim sodiščem se je v soboto zagovarjal radi vlovom Vlado Murgić. Mož je bil izučen mehanik, pred leti pa se je popolnoma posvetil tihotapstvu. Začel je tihotapiti avtomobilski kolese iz Opatice v Kraljevico in je zaslužil okoli dva milijona kron. Nato je odšel v Francijo, kjer je denar zapravil. Vrnil se je brez belica v žepu. Vajen udobnega življenja in brezdelja je začel krasti. Zalotili so ga pri železniških vlovih. Obsojen je bil na tri leta ječe.

Iz Ljubljane

— Iz Herbert Brandt na zadnji poti. Včeraj popoldne so številni znanci in prijatelji spremlili ponesrečenega turista Herberta Brandta k večnemu počitku. Žalni sprevod je krenil ob 17 izpred evangeljske cerkve, kjer je pokojni ležal v beli krsti na visokem katafalku. Pogreb je bil veličasten. V cerkvi se je najprej od njega poslovil s prižnice pastor G. Becker. Med njegovim govorom so mnogi ihteli. Peveci Ljubljanskega Zvona so zapeli po govoru turobno »Vigred se povrne«. Med gostim spiranjem občinstva, ki je prišlo iz Ljubljane in celo iz oddaljenih krajev se je pričel pomikati žalni sprevod na pokopališče, kjer so Brandta položili k večnemu počitku. Njegov grob so pokrili s prekrasnim vencem cvetja in planinske flore. . . . Pogreb ponesrečenega Brandta se je vršil v Celju.

— Iz Posetite zadnji dan pokrajinske razstave! Danes bo končana letošnja pokrajinska razstava, ki je dosegla nepričakovano velik uspeh. Občinstvo opozarjamo, naj si razstavo zadnji dan ogleda tem bolj, ker so vsi vzorci naprodaj in sicer po zmernih cenah.

— Iz Razstava poštinih znamk v Jakopičevem paviljonu je le še danes odprta. Naj si je ne zamude ogledati tudi neffilististi, ker nam nudi najjasnejšo sliko naših razmer, neprilik, nesreč in zmag po prevratu. Tudi pole slovenskih znamk, ki so vredne

med brati po 40.000 do 50.000 Din, so na razstavi. Obširno poročilo o razstavi pričmimo jutri.

— Iz Izgubila se je v soboto popoldne zlata damski zapesna ura s črnim trakom od palače velikega županstva do dolinskega kolodvora, in sicer skzi Zvezdo do magistrata in dalje z električno. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v naši upravi.

— Iz Mlad klatef. Osemletni učenec osnovne šole Andrej Centrih iz Trbovelj se je tri mesece potikal po deželi in pripovedoval, da je popolna sirota. Oče da je bil pijanec in da je v Savo skočil, mati pa da mu je pred dvema letoma umrla. Fantič je prosiel in povsed vzbujal sočutje. Dne 4. t. m. pa je dečka prišla ljubljanska policija in ga izročila social. političnemu uradu na magistratu v oekrbo. Deček je imel okoli 30 Din, ki jih je nabral pri dobrih ljudeh. Včeraj popoldne pa se je na magistratu oglasil čvrt mladenec in vprašal po dečku. S seboj je imel obleko in perilo z obutvijo. Bil je dečkov — oče Dečka, ki se je potikal bos v sami srajci in hlačah, so oblekli in ga izročili očetu, da ga je vzel s seboj. Mlad klatef je zelo bistr glava, a laže, da ee vse kadi za njim. Dobri oče je odpeljal izgubljenega sinčka ves srečen domov. Matere pač deček res nima že par let več; od tod tudi njegova odgoja.

— Iz Ni mi po volji, ne plačam! Tako je napisal na vizitko neki gospod, ki se je v soboto na sejmu v družbi dveh dam napedel tort in drugih slaščic pri neki ljubljanski slaščičarni. Naročil je pecivo in torte zase in za svoji spremljevalki, ko pa je bilo treba plačati, sta spremljevalki zavili na eno stran, kavalir pa na drugo. Presenečena prodajalka je šele prepoznala opazila njihov odhod. Podjetni gost je pustil na pulu samo vizitko kamnoseške tvrdke Franjo Kunovar, na katero je s svinčnikom napisal: Ni mi po volji, ne plačam! Kasneje je prodajalka čudnega gosta srečala na sejmu in ga ustavila, mož pa se ji je činično zamejaval v obraz, češ, da je nesramnost od njega zahtevati denar in se je hitro izgubil v gneči. Seveda tvrdka Kunovar nima pojma o patronu, ki je jedel na njen račun. Nepoštenega sladkosnedeža išče policija.

Orzen roparski napad

V okolici Zaječarja je bil te dni izvršen orzen roparski napad na Edvarda Rosa, direktorja rudnika Vrška Čuka. Direktor Ros se je vračal iz Zaječarja okoli 8. zvečer v spremstvu neke dame. Ko je bil oddaljen od rudnika komaj še kakih 200 korakov, je skočil izza bližnjega grma pred izvoška maskiran možki in zakričal: — Stoj, sicer te ustrelim! Ko je hotel izvošček pogrnati konje, je ropar ustrelil v zrak, naka je izvošček obstal. Ropar je še enkrat ustrelil. Izza grma je skočil maskiran roparjev tovariš, pmeril je s puško na Raso in zakričal: — Denar ali življenje! Videč, da je v nevarnosti, je direktor izročil roparjema ves denar. Roparja pa se nista zadovoljila s tem, temveč sta preiskavala Raso in njegovo spremljevalko. Odvzela sta mu skupaj 77.000 Din deloma v gotovini, deloma v vrednostnih papirjih. Videti je bilo, da sta bilo roparja dobro informirana, da je direktor Ras prejel v Zaječarju večjo vsoto denarja za izplačilo delavcev. Velika sreča G. Rase je bila, da je pustil 300.000 Din od izplačane denarja svojemu pomočniku Ovetku Simonoviću v Zaječarju. Če bi imel tudi ta denar s seboj, bi bil plen roparjev še večji.

Sport

— Službene objave LHP-a. (Iz seje u. o. dne 5. IX.) Čitalo se za SK Savo-Sevnlca: Stefanija Grejan, Mina Grejan, Mici Crepiček, Tilka Lupanc, Mila Jakli, Any Jüngling, Ilse Gruttschreiber, Zofija Tihole in Rozi Salamon, vse s pravom nastopa 13. IX. 1929. — Medmestna tekma za Stefanovičev pokal Ljubljana: Murska Sobota se odigra po žrebu v Ljubljani dne 15. IX. 1929. — Naknadno se vzame na znanje prijava turneje SK Ilirije po Srbiji. — Na podlagi paragrafa 26, točka 6 podsav. pravil, se razrešuje gđ. Čuhova o nimen obdornih dolžnosti. — Prihodnja seja u. o. se vrši v ponedeljek 9. IX. ob 20. uri v damskem salonu kavarne Emona. V sled zbranjanja prvenstvenih tekem za jesensko prvenstvo se vabilo k seji zastopniki posameznih klubov. — Tajnica.

— Službene objave LHP-a. Jutri popoldne ob 18. se vrši na igrišču Ilirije trening tekmar A in B tima. A tim tvori sledeče igralce: Cerne, Brodar, Kaiser, Privšek (vse Atena), Urbas, Doberlet in Kezele (Ilirija). B tim: Erber, Wohlfart, Petrič, Papež I (vse Ilirija), Jermol, Schiffrer, Mirič (Atena). Opremo mora prinesiti vsaka igralka s seboj. Poleg navedenih se morajo javiti na igrišču sledeče igralke: Senekovič II, Janežič, Papež II (vse Ilirija). Proti vsem, ki se treninga ne udeležijo, se bo uvedlo najstrožje postopanje. Prihodnji izbirni trening se vrši v četrtak. K treningu se poleg navedenih pozivata še Flicikova in Petanova (Ilirija). — Tehnični referent.

— SK Ilirija (iz tajništva). Plenarna odobrova seja se vrši jutri ob 20.30 v damskem salonu kavarne Emona. Radi važnosti dnevnega reda je udeležba vseh gđ. obdornikov nujno potrebna. Načelniki sekcij, blagani, tajnik II., gospodar in revizorji naj pripravijo točne in izčrpe referate. — Tajnik I.

— Službene objave LHP-a. (Iz seje u. o. dne 5. sept.) Čitalo se za SK Savo — Sevnica: Stefanija Grejan, Mina Grejan, Mici Crepiček, Tilka Lupanc, Mila Jakli, Any Jüngling, Ilse Gruttschreiber, Zofija Tihole in Rozi Salamon, vse s pravom nastopa 13. sept. 1929. — Medmestna tekma za Stefanovičev pokal Ljubljana: Murska Sobota se odigra po žrebu v Ljubljani dne 15. septembra 1929. — Naknadno se vzame na znanje prijava turneje SK Ilirije po Srbiji. — Na podlagi 26 točka 6 podsav. pravil, se razrešuje gđ. Čuhova o nimen obdornih dolžnosti. — Prihodnja seja u. o. se vrši v ponedeljek 9. sept. ob 20. uri v damskem salonu kavarne Emona. V sled zbranjanja prvenstvenih tekem za jesensko prvenstvo se vabilo k seji zastopniki posameznih klubov. — Tajnica.

Naše pošte, brzojav in telefon

Zanimiv referat tajnika ljubljanske zbornice za TOI g. Mohoriča na izvoznikem kongresu v Beogradu

V Beogradu so se sestali predstavniki gospodarskih ustanov iz vseh krajev države, da presodijo naš gospodarski položaj in ugotove, kaj je treba storiti, da se naše gospodarstvo dvigne. Zbornica za TOI v Ljubljani je poslala na kongres tajnika g. Ivana Mohoriča, da poroča o stanju poštnega, brzojavnega in telefonskega prometa. Iz njegovega referata posnemamo naslednje zanimivosti.

V uvodnem delu poročila popisuje stanje, v katerem se je nahajala naša poštna uprava po prevratu, ko je bilo treba šele organizirati nove poštno direkcije za Slovenijo in za Vojvodino, izpremeniti trase brzojavnih in telefonskih zvez, izgraditi in obnoviti zastarele naprave v vseh delih države. Iz podrobne statistike, ki jo navaja poročilo, razvidno, da je bilo v preteklem desetletju položeno 2354 km novih telegrafskih vodov, 3648 km medkrajevnih telefonskih vodov, 4265 km vodov v krajevnih omrežjih, 19 km telefonskih kablov, nadalje da so bile montirane 4 avtomatske telefonske centrale, 4 radiotelegrafske postaje in ena radiofonska postaja. Poleg tega je pošta organizirala v lastni režiji avtomobilski potniški promet na 45 zvezah, ki merijo skupno 3051 km.

Akoravno predstavlja izvršeno delo velik napredek, smo vendar še daleč od tega, kar potrebuje naše gospodarstvo. Brzojavna in telefonska služba se mora tehnično izpopolniti in organizacija pošte izboljšati. Investicije, ki so potrebne za izgradbo telefonskih zvez, gredo v stotine milijonov, s katerimi danes poštna uprava ne razpolaga. Proračun poštnega resora ne nudi namreč niti za vzdrževanje obstoječih instalacij zadostnih kreditov. Od leta 1927 do 1928 se je zmanjšal poštni proračun za nad 50 milijonov Din, kar je imelo za poštno službo in promet skrajno neugodne posledice. Kljub črtanju kreditov pa je poštni proračun stalno aktiven in so samo v štirih letih 1924 do 1927 znašali efektivni dohodki za 388 milijonov Din več kot pa proračunski izdatki. Ako bi se mogel ta denar investirati, bi bili zdaj v mnogo boljšem položaju. Izmenjalo in izgradilo bi se mnogo važnih telefonskih vodov, povečale bi se krajevne centrale in telefonske mreže. Pogrešno razumevana in mehanično prirojena politika štednje onemogoča danes v tem važnem resoru izvedbo tehničnih del, ki so nujno potrebna in neodložljiva. Referent zahteva, da se mora iz temelja izpremeniti politika eksploatacije pošte, brzojava in telefona in se izjavlja odločno proti napovedanemu 10% zmanjšanju kreditov v novem proračunu. Opozarja, da je stanje osebja že danes nezadostno, ker poštni promet vedno narašča. Čim večja bo pismenost prebivalstva, čim intenzivnejše je gospodarsko življenje, tembolj bo naraščal tudi obseg poštnega prometa.

Od 3852 poštinih uradov v naši državi je samo 789 stalnih državnih uradov, ali ca. 20%. Toda kljub temu se z deelarizacijo število državnih pošt še vedno zmanjšuje. Deelarizacija v strokovnem oziru ni nikak pridobitev in se zato ne bi smela nadaljevati. Za namestitev pošt imamo vsega skupaj samo 129 državnih zgradb. Vsi ostali uradi so nameščeni po večini v nezaodstnih prostorih v privatnih hišah. Potrebno je, da se zgradi večje število modernih, higijenskih poštinih poslopij, posebno nujno pa je, da se zgradijo uradi in skladišča za velike izmenjalne pošte v Mariboru, Ljubljani in na Jesenicah, ki vršijo vse izmenični promet poštinih pošiljk s severno in zapadno Evropo.

Referent ugotavlja, da poštno osebje za svojo naporno in odgovorno službo ne prejema zadostne plače. Skozi roke poštnega osebja gre letno okrog 3 milijone pisem, 3,6 milijona navadnih poštinih pošiljk v ceni 25 milijard Din, nadalje za 16 milijard Din čekovnega prometa in 5 milijard poštinih nakaznic. Mesečni dohodki poštnega služitelja pa znašajo z vsemi dokladami prva tri leta službe 732 Din, dohodki zvančnika 834 Din, uradnika III. kategorije pa 1078 Din. Za čekovni promet, ki se vedno bolj množi, ne prejema osebje nikalnih nagrad, kakor se bile pred vojno v veljavi in tudi nagrade v brzojavni službi so bile odpravljene. Zahteva zato, da se obe vrste nagrad obnovita, ker izkazuje sedaj poštna hranilnica nad 35 milijonov Din čistega dobitka.

Poročevalec se bavi nato s podrobno oceno poštinih taks in zahteva, da se revidirajo pristojbine za poštno pakete, zniža pristojbina za pakete na male razdalje do 100 km, za ločene in za nakaznice z manjšimi zneski. Predlaga, da se otvori promet denarnih nakaznic s inozemstvom in promet odkupnih paketov razširi na vse evropske države. Istotako zahteva, da se selska dostava pošte v interesu gospodarskega in kulturnega napredka razširi na celo državo.

Za zboljšanje brzojavnega prometa predlaga povečanje proračunskih kreditov za vzdrževanje vodov, poenostavljenje predpisov za uporabo mednarodnih brzojavnih vodov ter zboljšanje dostavne službe. Opozarja posebno, da so v štirih letih dohodki mednarodnega brzojavnega prometa pri nas padli za 10 milijonov Din in da bi bilo treba ugotoviti vzroke nazadovanja. Posebno obširno se bavi poročilo z vprašanjem izboljšanja telefonskega prometa. Konkretno predločuje posledice nezadostnih računskih kreditov, ker se ne morejo dati strankam nove naročniške postaje in se mora preko predpisane instalacijske takse strankam, ki želijo imeti telefon zaračunavati vse materialne stroške, ki znašajo mnogokrat po 2000 do 3000 Din. Opozarja, da je zaradi zavlačevanja nabave telefonskih aparatov mariborska avtomatska centrala stala leto dni neaktivirana in da čaka v Zagrebu 1000 abonentov na telefonski

priljuček. Podrobno navaja zveze, ki bi jih bilo treba zgraditi med posameznimi pokrajinskimi centri tako med Slovenijo in Vojvodino, Ljubljano in Primorjem ter še ena direktna zveza z Beogradom. Pri razpravi o telefonskem prometu z inozemstvom zahteva predvsem razširjenje telefonskih relacij z Italijo, kamor gre večina našega izvoza. Potrebna je tudi otvoritev telefonskega prometa z Grčijo, Bolgarijo in Albanijo, ker danes niti s Solunom nimamo telefonske zveze. Zahteva, da se nujno reši vprašanje mednarodnih telefonskih kablov v okviru prvotnega načrta, v katerega je spadala tudi Ljubljana. Stroški za zgradbo telefonskih kablov so proračunjeni na 430 milijonov Din. Kabli bi bili za našo izvozno trgovino največja tehnična pridobitev. Vse severne dežele so že izgradile mreže telefonskih kablov v svojih državah in tudi mi ne moremo rešitve tega važnega problema več odlašati.

Končno se bavi poročevalec s tarifno politiko poštno uprave glede telefonskih pristojbin. Opozarja na mnoge neugodnosti in nepravilnosti sedanje razdelitve telefonskih naročnikov na pristojbinske skupine, kakor tudi porazdelitve telefonskih central v skupine ter zahteva, da se naredba iz leta 1926 revidira in določa telefonska naročnina po intenziteti uporabe telefonskih naprav, kakor je to v naprednih severnih državah. Tudi zahteva večje diferenciranje pristojbin in večje število skupin telefonskih central in končno utemeljuje potrebo obnove pavšaliranja medkrajevnih govorov na razdalje do 25 km.

NOGAVICE ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Sokol

Sokolske tekme v lahki atletiki

in orodna telovadba Gorenjske sokolske župe

Jesenice, 8. septembra.

Včeraj in danes so se vršile v našem mestu tekme v lahki atletiki in orodni telovadbi, ki jih je letos že drugi organiziral aglana Gorenjska sokolska župa. Ta prireditelj, ki je bila prva te vrste, je vzbudila prav lepo zanimanje. Posebno razveseljuje je dejstvo, da se je smisel za te prireditve poglubil tudi v posameznih društvih, ki je bilo večje od lanskega. Vse tekme so se oba dneva vršile na sokolskem letnem telovadišču v Kurji vasi. S tekmovalci je bil združen tudi javen nastop sokolskih vrst na telovadišču poleg dograjujočega se Sokolskega doma.

Včeraj popoldne se je vršilo tekmovalje v šestorboju, v katerem se je borilo 17 tekmovalcev iz Kranja, Jesenice, Bleda, Škofje Loke in Javornika. Šestorboj je obsegal tek na 100 metrov, skok v daljino in višino, met krogle, proste vaje in plezanje po vrvi. Tekmovalje je prineslo prav lepe rezultate, če upoštevamo nedostopne naprave, zlasti doskoke in tekašice. Prvo mesto s 67 točkami je dosegel in kot edini prekoračil predpisano število 60 Zivko Schiffrer (Kranj), ki se je izkazal kot izborni alround laikodlet. Dosegel je sledeči rezultat: skok v daljino 585 cm, skok v višino 155 cm, tek 100 metrov 12,1 sek, met krogle 1067 cm.

Danes dopoldne so se vršile tekme vrst in posameznikov v orodni telovadbi, teku z zaprekanji 110 m, plezanju in skoku v višino. Tekmovalo je v celokupnem 97 članov in naraščajo obojega spola iz društev: Bled, Javornik, Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka.

Rezultati so naslednji: Posamezniki—člani v višjem oddelku: 1. J. Prietov (Jesenice) 90,56 odstotka, 2. Marjan Kožar (Kranj) 90,26 odstotka, 3. Albin Zavrnšek (Kranj). — Posamezniki—člani v nižjem oddelku: 1. Franc Noč (Jesenice) 93,89 odstotka, 2. Janez Azman (Kranj) 88,05 odstotka, 3. Franc Kavčič (Kranj) 87,22.

Vrste članov v nižjem odd.: 1. vrsta Jesenice 432,25 točke, 2. vrsta Kranj 420,75, 3. vrsta Javornik 378 točk.

Moški naraščaj (viš. odd.): 1. A. Razinger (Radovljica), moški naraščaj (nižji odd.) VMŠ Soligic (Kranj).

Ženski naraščaj (viš. odd.) 1. Nuček Sonja, 2. Jakič Stela, 3. Ana Florjančič (vse Kranj). Žen. naraščaj (nižji odd.) 1. Majdič Mira (Kranj), 2. Kranj Slavka (Radovljica), 3. Azman Duša (Kranj).

Članice: 1. Potočnik Kati (Škofja Loka) 28,7 točke, 2. Vreček Pavla (Kranj), 3. Azman Heda (Kranj).

Vse tekme, ki so jih izvedli člani, so veljale tudi za prehodno darilo OSZ, lep prapor. Ono društvo, ki doseže največ uspehov v tekmah članov in šestorboju, dobi prehodno prapor. Topot si je priborilo prapor društvo Kranj, ki je doseglo v šestorboju, tekmah članov na orodni v višjem in nižjem oddelku 47 točk pred društvom Jesenice (37,50 točke).

Popoldne se je vršil za Sokolskim domom javen telovadni nastop. Na koncu zanimivega programa je razpisal župni načelnik br. Fr. Azman rezultate tekem, župni starosta br. Jenko Sajovic pa je izročil načelniku društva Kranj prehodno darilo — prapor OSZ. Številno občinstvo je z navdušenjem pozdravilo uspehe tekmovalcev. Po telovadbi se je razvila animirana zabava.

Na valovih strasti

Roman

Zatisnil je oči, da bi bil tem prijetnejše presenečenje, ko jih odpre v raju. Kotel se je dvigal vedno višje. Maugiron je spetoma izračunal, da mora biti že visoko nad Notre-Dame, ko se je kotel nenadoma ustavil.

Previdno je pogledal in zdelo se mu je, da je prevč temno, da bi bil v kraljestvu svetlobe. Ker je pa mislil, da je šel pri vhod ali v predstobi nebeskega kraljestva, je pobožno zamajal.

Vražja strela, kaj je pa to! — je zaklical nekdo blizu njega.

Maugiron je prestrašeno pogledal. Pa ga vendar niso odpeljali proti njegovemu pričakovanju v peklo? Ne, niti v nebesa, niti v peklo, če ne smatramo Pariza za eno ali za drugo.

Maugiron je spoznal breg in stal je pred drugim »successeur de son pere«, pred drugim gostilničarjem, ki je posnemal njega in odvažal ponoči bogate zaloge Seine, da jih posveti favnom iz preteklih sušenjskih vinogradov.

Toda lahko si mislimo njegovo presenečenje in osuplost onih, ki so potegnili Maugirona iz vode.

Marsikaj so že potegnili z dna Seine, bile so zlate posode iz dobe Druidov, meči rimskih legij in neškodljivo vino 19. stoletja, toda gostilničarja, živnega gostilničarja, take ribe iz tako plitve vode še niso potegnili.

Ves Pariz se je imenitno zabaval na račun živnega utoplenca. In tudi k Maugironu je drl malone ves Pariz, da se napije njegovega vina.

Toda gostilna je bila zaprta, kajti Maugironu, ki se je bil na poti v nebesko kraljestvo, prehladil, je ležal bolan doma in najlepša prilika dokopati se do števila stopetdeset je splavala s tem po vodi.

K Maugironu Parizani niso več hodili, pač pa so drli trumoma k onemu, ki ga je bil potegnil na suho. In ta je spravljal v žep, kar bi bil moral dobiti po božjih in človeških postavljen pravi in resnični »successeur de son pere«.

Maugiron je zdaj zdrav, toda o njegovi nastolovščini nihče več ne govori. Njegova krčma stoji prazna in krčmar tava med svojimi sodi nalik senc.

Njegova fiksna ideja je, da bo moral med svojimi neškodljivimi vini od žee umreti. Pustimo ga v tem prepričanju, da ne skoči drugič v Seino.

LXX.

Nov način, kako osrečiti gostilničarje.

— Zdaj pa recite, če ni ta mož nesrečen? — je vprašal Beli Medved, ko je bil končal svojo povest o drugem nesrečnem gostilničarju.

— Da, zelo nesrečen je, — je odgovorila markiza, ki ga je poslušala z angleško potrpežljivostjo.

— Vi bi ga pa lahko osrečili, — je menil Beli Medved.

— Veseli me, da imate plemenito srce, — jo je pohvalil vohlec vinskih sodov.

— Kaj me ne bo nihče rešil tega norca? — je pomislila markiza prestrašeno.

— Dovolite, da vam pojasnim način, kako osrečiti obupana gostilničarja.

— Izvolite, prijatelji.

— Madame, če bi sprejeli za svoje ime monsieur Duffaut, vi, najlepša žena Pariza, bi si nesrečni Duffaut izbil iz glave fiksno idejo, da vse ženske beže pred njim.

— Da, to utegne biti res, — je odgovorila markiza, ki ni mogla zadržati smeha.

— In če bi sprejeli ime monsieur Maugirona, vi, najodličnejša dama Pariza, bi si nesrečni Maugiron zopet pridobil kredit, odjemalci bi se vrnili k njemu in znova bi bil zadovoljen.

— Da, popolnoma se strinjam z vašim mnenjem, — je odgovorila markiza smeje, kajti blaznost Belega Medveda je bila res komična.

— Ali vas ne bo sram nositi imeni nesrečnih gostilničarjev? — je nadaljeval blaznež svoja komična vprašanja.

— Sramovati se takih imen? Kako bi se sramovala, ko se pa vi tako zavzimate za oba nesrečneža?

— In obljubite, da ju priznate pred svetom?

— Seveda... Toda priznajte, da ni lahko nositi dve tako imenitni imeni naenkrat. Ne morem si misliti, kako naj to storim.

— Ah, to je lažje, nego si mislite, — jo je tolažil Beli Medved s tako dobrodušnim smehljajem, da se je ubogi norec markizi skoro smilil.

Pač pa jo je skrbelo, zakaj drži ves čas roko na njeni rami. Ni je držal sicer trdo, vendar pa tako, da ji je bilo neprijetno.

Beli Medved je segel z drugo roko v žep platnene bluže in privlekel iz nje dva stviri, ki sta si bili podobni in sta imeli drobne ročaje.

— Kaj je to? — je vprašala markiza radovedno.

Spomenik obešencema

V zgodovini naletimo na primere, da dobe popolno satisfakcijo ljudje, ki so se pregrešili proti režimu tako, da jih je zadel najstrožja kazen. Navadno dobe satisfakcijo po dolgih letih, po zgodovinskih važnih dogodkih, kakor je bila svetovna vojna.

Tudi boj Irske z Anglijo za samoupravo je trajal dolga desetletja in poostiril se je posebno po svetovni vojni. Napetost se je tako stopnjevala, da je prišlo do političnih atentatov, med katerimi je najbolj znan oni na angleškega generala siru Wilsona l. 1922, ki je z železno roko zatiral irski pokret. General je atentatu podlegel. Atentatorja Reginald Dunne in Josef O'Sullivan sta morala pred prekri sod v Dublinu in obsojena sta bila na vešala. Obešena sta bila v wanwordski kaznilnici.

Pozneje si je Irska priborila samoupravo in zdaj je posebna država v okviru angleškega imperija. Irski se spominjajo med drugimi tudi atentatorjev na generala Wilsona in te dni so jima postavili na pokopališču spomenik. Spomenik ima obliko keltskega križa, v sredini je z zlatimi črkami vklesan napis, ki pravi, da sta atentatorja umrla kot narodna junaka. Odkritja spomenika se je udeležilo nad 500 irskih patriotov, med njimi tudi hčanka pokojnega angleškega generala Frencha, miss Despardova. Smrtna obsodba je bila izrečena v imenu istega vladarja, pod katerim je bil zdaj postavljen obešenima atentatorjema spomenik.

Nova metla

Francoski listi poročajo o prevratu v francoski komunistični stranki. Moskva je poslala francoskim komunistom novega poglavarja v osebi 39 letnega Florimonda Bontea, ki je odstranil iz vodstva stranke celo Marcela Cachina. Bonte ima za seboj pestro preteklost. Prvotno je hotel postati duhovnik in

že kot bogoslovec se je udeleževal v politiki krščanskega socializma. Pozneje je prejel radikalno socialistični stranik, končno je pa postal zagrižen komunist. Bil je urednik, pozneje pa ravnatelj dveh komunističnih listov v severni Franciji, kjer je postal vodilni član izvršnega odbora severofrancoske federacije komunistične stranke. Kot eden najagilnejših in najboljevidnejših komunistov je postal gospodar centrale francoske komunistične stranke in tudi pri glasilu francoskih komunistov »L'Humanite« ima glavno besedo.

Bonte je odstranil je več urednikov in tajnikov komunističnih strokovnih organizacij, ker niso bili dovolj radikalni. Postal je predsednik novega redakcijskega odbora in sam Cachin mu je podrejen. Francoski listi ga nazivajo Marat komunistične stranke, odstranjene komunistične prvake pa primerjajo z zloglasnimi vozovi, v katerih je Marat pošiljal svoje nasprotnike na giljotino.

Prima
risalna
orodja
Richter
Nestler

Fini
risalni
pauzmi
skiemi
papirji

Oglejte si izložbe!

RAZPRODAJA MANUFAKTURNEGA BLAGA

I. KOSTEVČ, LJUBLJANA

WOLFOVA ULICA ŠTEV. 12

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v snamkah. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.

Boljša kuharica
Išče službo k boljšemu gospodu ali v solsko djaško kuhinjo. Naslov: Ana Veriš, Marijin trg 2, Ljubljana. 1875

Gostilno
na prometnem kraju prevzamem takoj na račun ali v najem, tudi odkupim od starih ljudi, da ostanejo na preživljanje. P. Sušec, gostilničar, St. Vid nad Valdekom, p. Misljinje. 1891

Prikojevalce
(Herrichter), dobre delavce, išče za takoj KLEK, tvornica cipela — Bjelovar. 1857

Meblovano sobo
poleg univerze oddam boljšemu gospodu. Naslov v upravi tega lista. 1885

Opremljeno sobo
išče soliden gospod. Ponudbe pod »Snažna« na upravo »Slov. Naroda«. 1649

Pritlično hišo
zidano in z opako krito, z vodovodom, električno razsvetljavo in lepim sadnim vrtom prodam. Pojevala dale Peter Šparovec, Strahin nad Kranjem. Istotam na prodaj mizarstvo orodje. 1861

Za jesen in zimo!

angleško in češko blago za obleke, suknje, plašče i. t. d. kupite PRI

NOVAK-u spec. trgovina suknja
LJUBLJANA, Kongresni trg 15
najbolje in najceneje.

Prepričajte se! Oglejte si velike izbire!

Objava

P. t. javnost se naproša, da sporoči, komu je znano sedanje bivališče g. Rudolfa Senice iz Zala, ker je došla za njega važna korespondenca. — Maks Senica, Zalec. 1892

Brinje

za žganjekubo, zdravo, rešetano, nudim na vagon. Vprašanja na: Ehrenfreund, Sisak. 1878

Klavirji

Pred nakupom klavirja obiščite mojo bogato zalogo in izposojevalnico prvovrstnih nemških in dunajskih tverdk po različnih cenah tudi na obroke. Uglasitve za koncerte, konservatorij. Glasbeno mačko, oporo in za vse večje zavode izvršuje moja tverdka. Lastna delavnica za popravila. Ker sam izdelujem klavirje, mi je možno vsako popravilo strokovnjaško, ceno in brez konkurence izgotoviti. R. WARBINEK, Ljubljana, Gregorčičeva 5, nasproti Glasbene

L. Mikuš
LJUBLJANA Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

L. Mikuš

Mestni trg šte. 15

Tvornica dežnikov zaloga izprehajalnih palic

Čas je zlato!

Pred nakupom oglejte si veliko izbiro po najnižji ceni.

Dvokolesa raznih modelov.
Motorjev več vrst.
Šivalnih strojev najnovejše iznajdbe.
Otroških vozičkov.
Športnih vozičkov.
Igralnih vozičkov.
Triciklov.
Sikro.
Holenderjev.
Otroških avtomobilov.
Stole za učenje hote.
Tricikle za prevoz blaga.
Dole za vsakovrstne stroje in kolesa.
Pozemstva itd.

Ceniki franco. Prodaja tudi na obroke.
V posebni oddelci se sprejemajo vsa popravila.

„TRIBUNA“ F. B. L.
Tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Dobro,
vztrajno
in ceneno
reklamno
sredstvo

je inserat v „Slovenskem Narodu“

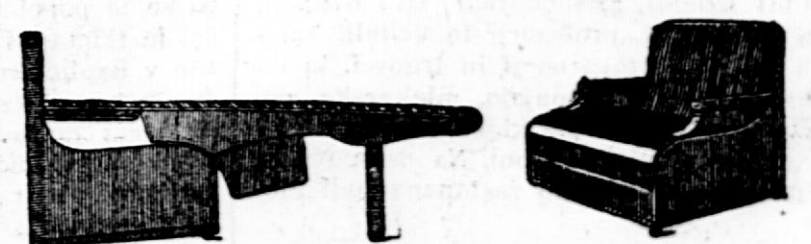
Seno in slamo

prvovrstno, v balah, v vsaki količini prodaja
pedicija TURK, Ljubljana

Ocarinjenje

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAIKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta št. 9 (nasproti carinarnici). Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

SPALNI FOTELJI

IN KANAPEJI

patent otomane v najnovejših oblikah in najfinejši izdelavi dobite samo pri
RUDOLF SEVER, Marijin trg 2

GRITZNER, ADLER in KAYSER

živahni stroji ter kolesa so najboljša v materialu. Lepe opreme, ugodni plačilni pogoji. Istotam švicarski pletilni stroji „DUBIED“ edino pri

Josip Petelin, Ljubljana